

نگاه تحلیلیگر

تفاوت ترامپ با اسلافش

رؤسای جمهور هر دو حزب برای دستیابی به اهداف خود به اختیارات گسترده متکی بوده‌اند

جولین ای زلیزر

ستون‌نویس فارن پالیسی

پدران بنیانگذار ایالات متحده از پادشاهی وحشت داشتند. آنها قانون اساسی را طراحی کردند که قدرت را تفکیک و تقسیم می‌کرد و امیدار بودند که هیچ فردی هرگز نتواند به اقتداری که پادشاه بریتانیا از آن برخوردار است، دست یابد. در واقع، اعلامیه استقلال ایالات متحده آمریکا تاریخ سلطنت بریتانیا را به عنوان «تاریخ آسیب‌ها و تصاحب قدرت» تقبیح می‌کند.

با این حال در سال ۲۰۲۵ آمریکاایی‌ها تجربه جدیدی از گسترش تهاجمی قدرت ریاست‌جمهوری را به‌دست می‌آورند و نگرانی بسیاری از ناظران از این است که دقیقاً همان چیزی است که قانون اساسی درصدد اجتناب از آن بود. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا از مقام خود برای تهدید و ارعاب مخالفان استفاده کرده است. بودجه‌های فدرال به چماقی علیه شرکت‌های حقوقی و دانشگاه‌ها تبدیل شده‌اند. ترامپ از طریق وزارت کارآمدی دولت یا دوج کاهش شدید

بودجه سازمان‌های حیاتی را اعمال کرده و سایر برنامه‌ها را به کلی حذف کرده است. افراد بدون طی مراحل قانونی به زندان‌های خارج از آمریکا فرستاده می‌شوند. ترامپ به چندین قاضی فدرال حمله کرده و حتی از دستورات آنها سرپیچی کرده است. ترامپ بر اساس مبانی اولیه قانون اساسی تفنگداران دریایی را اعزام و کنترل گارد ملی را تحت نظارت دولت فدرال درآورده تا به‌رغم مخالفت‌های قاطعانه گوین نیوسام، فرماندار کالیفرنیا، این نیروها را برای مقابله با اعتراضات مردمی به لس‌آنجلس بفرستد. رئیس‌جمهور آمریکا با نادیده گرفتن متمم بیست‌ودوم قانون اساسی مرتب درباره دور سوم ریاست‌جمهوری خود شوخی می‌کند. زمانی که خبرنگاری از ترامپ می‌پرسد که آیا او «از قانون اساسی حمایت می‌کند»، پاسخ می‌دهد: «نمی‌دانم.» حامیان ترامپ با تکرار این عبارت که «همه این کار را می‌کنند» انتقادها را رد می‌کنند. درست است که برای دهه‌ها، هر دو حزب برای رسیدن به اهداف خود بر قدرت اجرایی گسترده متمرکز بوده‌اند. از این منظر تمام آمریکاایی‌ها طالب رؤسای جمهور امپریالیستی به‌شمار می‌روند. آیا ترامپ واقعاً با بقیه رؤسای‌جمهور سلف خود فرق دارد؟ گسترش قدرت ریاست‌جمهوری بدون شک یکی از تحولات محوری هویت ملی ۲۴۹ ساله ایالات متحده آمریکا بوده است. با اینکه قانون اساسی تلاش کرد تا اختیارات شاخه اجرایی دولت را محدود کند، جورج واشنگتن در سخنرانی خداحافظی خود هشدار جدی را صادر کرد و با واگذاری داوطلبانه قدرت، معیاری را پایه‌گذاری کرد: «مهم است... که عادات فکر کردن در کشوری آزاد باید در کسانی که اداره آن را برعهده دارند، احتیاط ایجاد کند تا خود را به چارچوب‌های قانون اساسی محدود کنند و از قدرت خود در یک بخش برای غصب بخش‌های دیگر استفاده نکنند. روحیه غصبی تمایل دارد تمام اختیارات وزارتخانه‌ها را در یک بخش متمرکز کند و در نتیجه آن صرف‌نظر از شکل حکومت، یک استبداد واقعی ایجاد کند.» کنگره آمریکا در طول قرن نوزدهم همچنان منبع اصلی اقتدار سیاسی به‌شمار می‌رفت اما چندین رئیس‌جمهور نقش پررنگ‌تری در سیاست ایفا کردند. در سال ۱۸۳۲ اندرو جکسون با وتوی اسانسانمه مجدد «بانک دوم ایالات متحده» آن را سرنگون کرد. آبراهام لینکولن در اولین سال ریاست‌جمهوری خود، زمانی که جنگ داخلی بود، حکم خشونت‌آمیزی در حال تجزیه اتحادیه بود، حکم احضار به دادگاه را تعلیق کرد و با این اقدام از اجرای دستور راجر تنی، رئیس دیوان عالی که به‌طور مستقل به‌عنوان قاضی سیار عمل می‌کرد و حکم داده بود که رئیس‌جمهور هیچ اختیاری برای انجام این کار را ندارد، خودداری کرد. بین سال‌های ۱۹۳۳ تا ۱۹۴۵، اختیارات قوه مجریه با حضور فرانکلین دی روزولت در کاخ سفید گسترش یافت. روزولت با شروع ۱۰۰ روز اول ریاست‌جمهوری خود، نهادهای اجرایی جدید

سازمانی مدی است

گولداسمیت از این واقعیت نگران‌کننده ابراز تأسف می‌کند که هیچ ماده‌ای از قانون اساسی به این سوال پاسخ نمی‌دهد که آیا حمله به ایران غیرقانونی بود یا نه. اما به گفته جینی سوک گرسن، نویسنده و استاد دانشگاه حقوق هاروارد برخی از قانون‌گذاران ممکن است بر این باور باشند که زمان آن رسیده که کنگره آمریکا را پذیرش رویه‌های گذشته شاخه اجرایی دولت به‌عنوان توجیهی برای اقدامات نظامی یکجانبه در آینده بازبینی کند. به‌ویژه زمانی که گزارش‌های مقدماتی افشاشده از آژانس اطلاعات دفاعی که خشم ترامپ را هم برانگیخت نشان داد که اگر ثابت‌شود حمله به ایران «توانایی‌های هسته‌ای ایران را به‌طور کامل از بین نبرده است» ممکن است رئیس‌جمهور آمریکا احساس کند که در راستای «منافع ملی» لازم است دوباره این اقدام را تکرار کند (دولت آمریکا اعلام کرده که ممکن است اطلاعاتی را که با کنگره به اشتراک می‌گذارد، محدود کند).

دادگاه‌ها عمدتاً از بحث و جدل‌ها درباره اختیارات جنگی دوری می‌کنند چون این بحث‌ها اغلب به جای مسائل حقوقی به مسائل سیاسی می‌پردازند. پس اگر کنگره همچنان بر عدم بررسی استفاده رئیس‌جمهور از ارتش اصرار داشته‌باشد یا حتی بر این باور باشد که چنین بررسی‌هایی مغایر با قانون اساسی است، اختیار یکجانبه‌مانده کل قوا تقریباً به‌طور نامحدود باقی می‌ماند. قبل از حمله به ایران، نگرانی‌ها درباره ترامپ و استفاده او از ارتش آمریکا بیشتر به فدرالیزه کردن گارد ملی ایالتی در کالیفرنیا برمی‌گشت (به این معنا که دولت فدرال فرماندهی و کنترل مستقیم بر گارد ملی ایالتی را برعهده گرفت). دولت ترامپ این اقدام را اینگونه توجیه می‌کرد که اعتراضات مردمی در کالیفرنیا به اقدامات سازمان مهاجرت و کمرک با آیس در لوس‌آنجلس به «شورش» علیه ایالات متحده تبدیل شده بود. دادگاه حوزه نهم به این نتیجه رسید که اقدامات ترامپ می‌تواند با این قانون هم‌راستا باشد که تصریح می‌کند رئیس‌جمهور در شرایطی می‌تواند از گارد ملی ایالتی استفاده کند که اجرای قوانین ایالات متحده از طریق نیروهای متعارف امکان پذیر نباشد. توانایی مهار خطرناک‌ترین پیامدهای استفاده از اختیارات ریاست‌جمهوری، در داخل و خارج از آمریکا عمدتاً به خویشتن داری فرمانده کل قوا برمی‌گردد. قانون فقط تا حدی می‌تواند نتیجه‌بخش باشد، گاهی حتی می‌تواند هیچ اثری نداشته باشد.

سیاستمداران

درگیری مسلحانه در کردستان عراق

درگیری مسلحانه بین یک قبیله کرد و نیروهای پیشمرگه در اربیل مرکز اقلیم کردستان عراق، چند کشته و زخمی برجای گذاشت. به گزارش ایرنا، یک منبع محلی به خبرگزاری رسمی عراق (واع) گفت که درگیری مسلحانه بین قبیله «هرکیه» و نیروهای امنیتی در منطقه خیابان استان اربیل رخ داد که در نتیجه آن تعدادی کشته و زخمی شدند. بر اساس این گزارش، در این درگیری تعدادی از خودروهای امنیتی به آتش کشیده شد. وی افزود: علت این درگیری مسلحانه، اختلاف بر سر آبیاری زمین‌های کشاورزی پس از تغییر مسیر یکی از شاخه‌های رودخانه «زاب بزرگ» بود. این منبع که به نام آن اشاره‌ای نشده است، اشاره کرد که رهبر قبیله «هرکیه» از سایر قبایل استان اربیل خواست که در کنار آنها بایستند. رسانه‌های کردستان عراق در این باره به نقل از «احمد الذوق» فعال رسانه‌ای عراقی نوشتند که «سوزان مروه خلیف» از اعضای گروه «هرکیه» در درگیری با نیروهای تحت فرمان مسعود یاززانی کشته شده است. این رسانه همچنین از برگزاری تظاهرات علیه مقامات کردستان عراق در منطقه «قلادزی» در استان سلیمانیه هم‌زمان با درگیری‌های خونین میان «عشایر کرد آزاد» و نیروهای «پیشمرگه» در اربیل خبر دادند. شبکه اخبار عراق نیز از مسدود کردن جاده اصلی منطقه خیابان در استان اربیل و آتش‌زدن تعدادی از ادارات دولتی در این منطقه توسط قبیله «هرکیه» خبر داد. در این پیوند، یک منبع امنیتی اقلیم کردستان عراق به بغداد الیوم گفت که بر اثر درگیری‌های قبیله‌ای که در منطقه خیابان در استان اربیل رخ داد، ۲ نفر کشته و ۱۱ نفر دیگر از جمله پرسنل امنیتی و غیرنظامیان زخمی شدند که به بیمارستان‌های اربیل انتقال یافتند. وی افزود: در حالی که درگیری‌ها در منطقه رو به افزایش بود، نیروهای امنیتی تلاش کردند تا احکام بازداشت را در این منطقه اجرا کنند و همین موضوع موجب شد تا اعضای قبیله برای مقابله با آنها وارد عمل شوند. خبرنگار بغداد الیوم گزارش داد که جاده «الکوی - اربیل» توسط اعضای قبیله بسته شده است تا از ورود نیروهای کمکی امنیتی بیشتر به منطقه خیابان جلوگیری شود. وی اشاره کرد که نیروهای ویژه هنوز در اطراف منطقه مستقر هستند و سعی در برقراری امنیت دارند.

غزه تسلیم نخواهد شد

«عزت الرشق»، از رهبران جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) اعلام کرد اظهارات «بنیامین نتانیاهو»، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی پیرامون آزادی تمام آسرا و تسلیم شدن حماس، منکسر کننده توهمات ناشی از شکست روانی است، نه واقعیت‌های میدان نبرد. الرشق در ادامه افزود: پس از آنکه فرماندهان دشمن به شکست مفتضحانه خود در بازپس‌گیری زندانیان صهیونیست از طریق عملیات نظامی اذعان کردند، اکنون کاملاً واضح و روشن است که تنها راه آزادی آنها، از طریق یک توافق و معامله جدی با مقاومت صورت می‌گیرد. وی همچنین تصریح کرد غزه هرگز تسلیم نخواهد شد و این مقاومت است که شروط را تحمیل خواهد کرد همانگونه که معادلات را رقم زده است.

مرحله جدید سازش با کردها

رئیس‌جمهور ترکیه در سخنانی از آغاز مرحله جدیدی در روند سازش با حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) خبر داد. «رجب طیب اردوغان» ابراز امیدواری کرد که روند سازش با حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک) در کوتاه‌ترین زمان ممکن به پایان برسد. اردوغان گفت: امیدواریم روند سازش با پ.ک.ک را در کوتاه‌ترین زمان ممکن به پایان برسانیم و فرصت را از محافل مشکوک برای خرابکاری در این روند بگیریم. وی افزود که ترکیه در روزهای آینده وارد مرحله جدیدی از روند سازش با پ.ک.ک خواهد شد و انتظار می‌رود تحولات مثبتی رخ دهد.